

Frank Bold

Frank Bold

Právní nástroje
obcí v oblasti
zlepšování kvality
ovzduší

Mgr. Laura Haiselová

13.-15.11.2019, Litomyšl

Ochrana ovzduší ve státní správě XIV.

Osnova

1. Koncepční dokumenty
2. Obecně závazné vyhlášky
3. Územní plánování
4. Oblast dopravy
5. Umisťování a povolování stacionárních zdrojů znečištění
6. Domácí vytápění

Nejčastější zdroje znečištění ovzduší

Koncepční dokumenty

- **Územní energetická koncepce** (zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií)
  - Kraj (povinně) i obec (dobrovolně)
  - Trendy, úspory, využití obnovitelných zdrojů
  - Koncepce vytápění
  - Podklad pro územní plán

Obecně závazné vyhlášky obcí

- **Zákaz nebo omezení spalování rostlinného materiálu v otevřených ohništích** (§ 16 odst. 5 zákona o ochraně ovzduší)
  - Obec musí zajistit jiný způsob odstranění suchých rostlin
- **Zákaz spalování některých pevných paliv v kotlích do 300 kW** (§ 17 odst. 5 zákona o ochraně ovzduší)
  - Na vymezeném území obce; např. brikety, tříděné uhlí
  - Kromě zdrojů ústředního vytápění
- **Obecné zmocnění vydávat vyhlášky v samostatné působnosti mj. i k ochraně životního prostředí**
  - Pl. ÚS 45/06 (tzv. Jirkovská vyhláška): „k vydávání obecně závazných vyhlášek v mezích své věcné působnosti, i když jsou jimi ukládány povinnosti, obce již žádné další zákonné zmocnění nepotřebují“
  - Možnost reagovat na specifické potřeby obce a konkretizovat zákon

Územní plánování

ZÚR

- Vydává **kraj**
- Námitky proti návrhu ZÚR (obec, dotčená veřejnost)
- Návrh na přezkum nebo zrušení OOP nebo jeho části

ÚP

- Vydává **obec**
- Vymezování ploch (ne)umožňujících umístit významné znečišťovatele
- Dopravní řešení

RP

- Vydává **obec pro část území**
- Použití vhodných regulativů

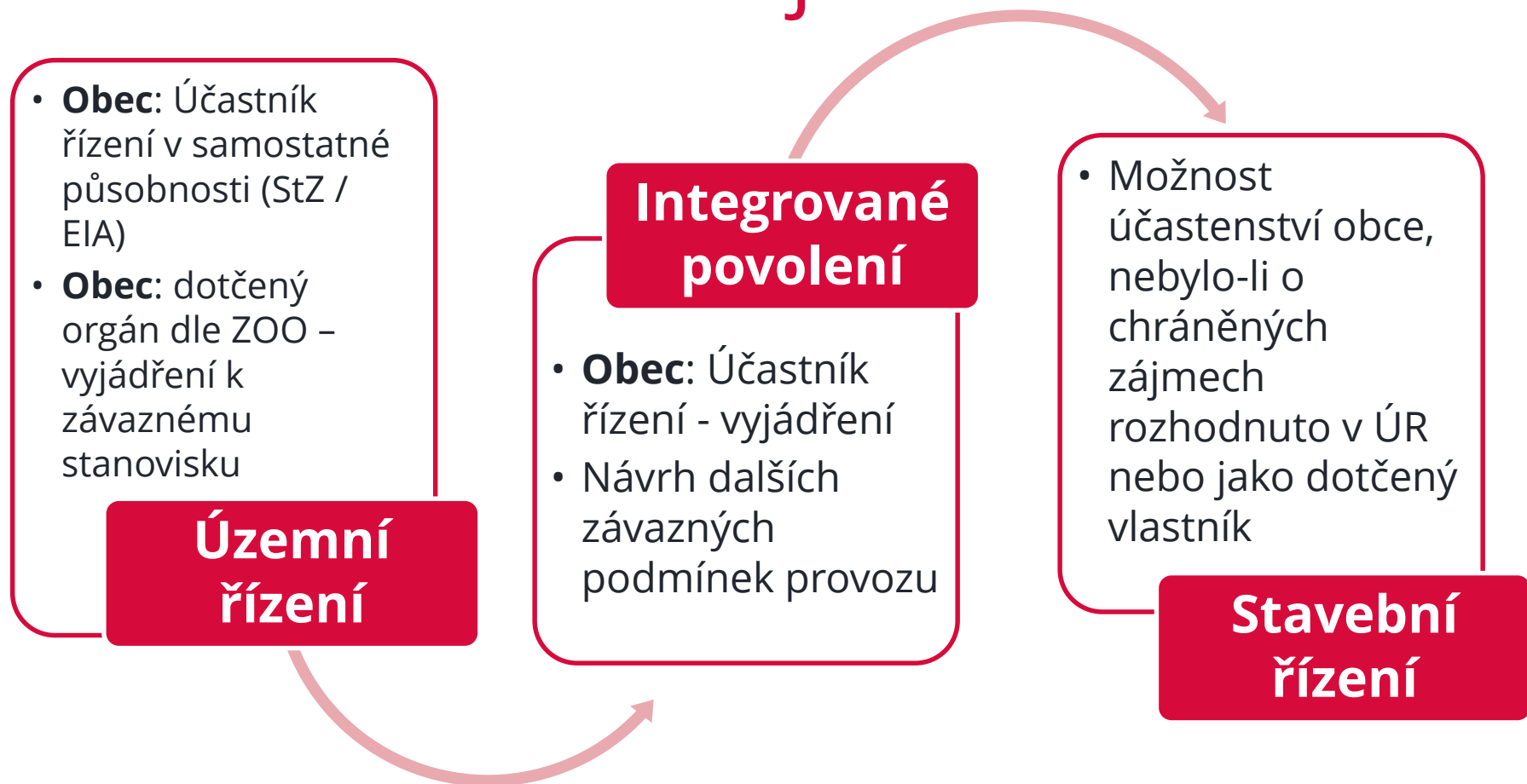
Územní plánování

- K vymezení ploch pro zdroje znečištění, pokud by jejich realizací došlo k rozporu s imisními limity (NSS 1 Ao 7/2011):

*Na druhou stranu provedeným výkladem nemíjí aprobovat přístup, který by na základě zásad územního rozvoje **bez dalšího umožňoval umísťovat do nadlimitně zatíženého území další stavby** nebo který by v rámci motto „kdo dřív přijde, ten dřív mele“ umožnil umísťovat bez uvážení jakékoliv stavby až do naplnění maximálního stanoveného limitu nebo hodnoty s tím, že ostatní stavby budou nerealizovatelné. [...] To jinými slovy znamená, že při stanovení požadavků na uspořádání a využití území a úkolů pro územní plánování ve vztahu k určitému záměru **musí být zohledněna jak současná zátěž území, tak i veškeré plánované záměry, kumulace jejichž vlivů by mohla mít negativní vliv na ovzduší a hlukovou situaci v dané oblasti**. V případě zjištění takových vlivů by měla být též koncipována přiměřená kompenzační opatření.*

Umístování a povolování stacionárních zdrojů znečištění

Výjimky z emisních limitů

- Podle zákona o integrované prevenci (č. 76/2002 Sb.)
- Emisní limity spojené s BAT (nejlepší dostupné techniky)
- Vydává Evropská komise, 4 roky lhůta na přizpůsobení
- Aktuálně Závěry o BAT pro velká spalovací zařízení (účinné od 8/2021)
- Podle § 14 odst. 5 zákona o integrované prevenci – možnost žádat o výjimku
  - Podrobné odborné hodnocení
  - Možnost účasti kraje i obce

Oblast dopravy – Nízkoemisní zóny

- § 14 z. č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší
- Opatření obecné povahy přijímané radou obce – proti návrhu nelze podat námítky
- Vymezení území, vozidel a pravidel pro jejich pohyb v NEZ (nařízení vlády č. 56/2013 Sb.)
- Výjimky ze zákona nebo na žádost
- Studie proveditelnosti
- Zvláštní režim pro smogové situace
- Účinnost OOP nejdříve 12 měsíců ode dne oznámení veřejnou vyhláškou
- Praha jako první NEZ?

Oblast dopravy

Regulační řád (§ 10 odst. 4 ZOO)

- Krátkodobý nástroj pro případ smogové situace -> vydávaný nařízením obce v PP
- Opatření na omezení provozu vozidel, pokud takové omezení může přispět ke snížení znečištění

Vyloučení tranzitní nákladní dopravy

- Využití příslušného dopravního značení dle zákona o silničním provozu
- Pro silnice II. a III. třídy – v gesci obce

Domácí vytápění – kontroly kotlů

OÚ ORP

Kontroly domácích stacionárních zdrojů (§ 17 odst. 2 zákona o ochraně ovzduší) – Nález Ústavního soudu (Pl. ÚS 2/17):

*„Napadená právní úprava tedy sleduje **legitimní cíl ochrany práv a svobod jiných**, kterým je **ochrana jejich práva na příznivé životní prostředí**, a také sleduje legitimní cíl **ochrany zdraví osob, které mohou být zasaženy emisemi z nezákonně používaných stacionárních zdrojů.**“*

Aktuálně poslanecký návrh na zrušení (Sněmovní tisk 276
Novela z. o ochraně ovzduší)

Mgr. Laura Haiselová

laura.haiselova@frankbold.org

www.frankbold.org

